

עת"א 14493/07/22 - אחמד עלי סעאידה (אסיר) נגד שירות בתי הסוהר, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

21 יולי 2022

עת"א 14493-07-22 סעאידה(אסיר) נ' שירות בתי הסוהר ואח'

בפני	כב' הנשיא רון שפירא
עותר	אחמד עלי סעאידה (אסיר) ע"י ב"כ עו"ד יפעת איפ
נגד	
משיבים	1. שירות בתי הסוהר 1. מדינת ישראל

פסק דין

הערה בטרם דיון בעתירה:

הדיון שהתקיים בפני ביום 17.7.22 הוקלט. פס הקול טרם תומלל. עם זאת בית המשפט האזין להקלטה בעת כתיבת פסק הדין בעתירה. לאחר שתתומלל ההקלטה ישלח לב"כ הצדדים התמליל המלא, באופן שיוכל לשמש אותם לכל הליך עתידי.

הרקע לעתירה וטענות הצדדים בתמצית:

בפני עתירת אסיר במסגרתה עותר הוא לאפשר לו לצאת לחופשה.

העותר הינו אסיר פלילי המרצה מאסר בפועל של 24 חודשים החל מיום 12.12.21 בגין עבירות קשירת קשר לביצוע פשע, זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, ניסיון לקבלת דבר במרמה, הלבנת הון, שיבוש הליכי משפט ומסירת הצהרה לא נכונה לרשויות מיסוי מקרקעין ביודעין. זהו מאסרו הראשון. מסווג לקטגוריה ב'1.

העותר טוען כי הובא לידיעתו כי בקשתו לחופשה לא אושרה מאחר שישנו חשד לסכסוך או עימות עם שני עדי תביעה בתיק, תושבי מקום מגוריו. נטען כי עדים אלה שלחו הצהרות לפיהן אין להם כל סכסוך או טענה כלשהי, אך למרות זאת המידע לא נבדק והמשיב סירב להוציא לחופשה. נטען כי העותר משולב בטיפולים מתאימים על פי המתווה הטיפולי שהוצע לו, ללא עבירות משמעת או שלילת טובות הנאה. התנהגותו במאסר ללא דופי והוא משמש כמסייע לאסיר אחר. נטען כי יציאה לסבב חופשות הכרחית לבחינת יכולתו להתמודד עם תנאים מגבילים ומצבי סיכון. באשר לטענת המשיב כי נשקפת לעותר סכנה ביציאה לחופשה נטען כי לא ניתן להטיל על העותר את האחריות לסכסוך שקיים

עמוד 1

בכפרו בין משפחות. השיקולים שצריך לשקול הם הסיכון שנשקף מהאסיר ולא הסיכון שנשקף לאסיר.

המשיב טוען כי ביום 05.07.22 דן הגורם המוסמך בבקשת העותר לצאת לחופשה והחלט לדחותה בשל התנגדות משטרת ישראל וגורמי המודיעין בשב"ס. נטען כי לעותר אין זכות קנויה לצאת לחופשות וכי לגורם המוסמך מסור שיקול דעת רחב בעניין זה. תנאי הסף והקריטריונים לבחינת בקשה ליציאה לחופשה הינם, בין היתר, תפקוד חיובי של האסיר בבית הסוהר וכן מידת הסכנה הנשקפת לציבור במהלך החופשה. חופשה הינה פריבילגיה הניתנת לאסיר כאשר התנהגותו ללא דופי, בהעדר חמ"ן שלילי וכאשר הוא משתתף במסגרת טיפולית במידה והוגדר כמתאים לטיפול וקיימת יכולת של שב"ס לטפל בו. בהיות העותר מסווג בקטגוריה ב'1 עמדת משטרת ישראל הכרחית בעת קבלת החלטה בנוגע ליציאה לחופשה. משטרת ישראל מתנגדת להוצאת העותר לחופשות לאור מידע משמעותי משב"ס המשליך על יציאתו לחופשה וסבורה כי לא ניתן לאיין את המסוכנות הנשקפת לעותר בשום תנאי מגביל ככל שיהיה. גורמי המודיעין בשב"ס מתנגדים אף הם להוצאת העותר לחופשות, זאת לאור חמ"ן עדכני המעיד על מסוכנות כלפיו והתנהגות שלילית. לכן בנסיבות אלו החלטת המשיב הינה סבירה ומחויבת המציאות ולא נפל בה פגם המצדיק התערבות. ביהמ"ש העליון פסק בעבר כי כאשר נשקפת מסוכנות לאסיר המשיב צריך לשקול זאת בין שיקוליו. פסק הדין אליו מפנה ב"כ העותר מתייחס לסמכות ועדת השחרורים והיותה חלק מההליך הפלילי. מסוכנות לאסיר לא אמורה להיות שיקול לענישה לפי פסק דין זה ופסק הדין אינו רלוונטי להחלטת המשיב במקרה זה.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיוני הגעתי למסקנה כי אין מקום לקבל את העתירה שכן לא נפל פגם המצדיק התערבות בהחלטת המשיב בשלב זה. עם זאת אני מורה להחזיר א עניינו של העותר לבחינה נוספת, כפי שיפורט.

כפי שהובהר על ידי המשיב, משטרת ישראל וגורמי המודיעין בשב"ס מתנגדים ליציאת העותר לחופשה וזאת לאור סכסוך אלים ונפיץ ומסוכנות הנשקפת לעותר. לכן לא הומלץ על יציאתו לחופשה, בהעדר אפשרות לאיין את המסוכנות באמצעות תנאים מגבילים. מעין בדוחות הידיעה שהועברו לעיוני, בעיקר ידיעה מס' 4080855 וחוו"ד מס' 22-1181-149, עולה כי קיימים מידעים עדכניים ורלוונטיים המצביעים על מסוכנות הנשקפת לעותר ועל סכסוך קיים, אלים ורלוונטי.

כפי שציין המשיב, לאסיר אין זכות קנויה לצאת לחופשה והחלטה בעניין זה נתונה לשיקול דעתו של הגורם המוסמך אצל המשיב. כמו כן, אין זו דרכו של בית המשפט להתערב בהחלטות הנוגעות ליציאתו של אסיר לחופשה אלא במקרים חריגים, ובהקשר זה לא יחליף בית המשפט את שיקול דעתו של שב"ס בשיקול דעתו שלו [רע"ב 8174/21 שרון רווח נ' שירות בתי הסוהר (29.11.2021); רע"ב 9/12 פלוני נ' מדינת ישראל (4.4.2012)]. המשיב אחראי לביטחונם של הסוהרים ושל האסירים ולביטחון הציבור ולכן הינו ראוי לשקול שיקולים של מסוכנות הנשקפת מהאסיר ומסוכנות הנשקפת לאסיר בעת שקילת בקשה ליציאה לסבב חופשות.

ב"כ העותר העלתה טענות בדבר רע"ב 1981/22 פלוני נ' מדינת ישראל (13.07.2022), אשר במסגרתו נקבע לאחרונה כי ועדת השחרורים, בבואה לבחון את הסיכון לשלום הציבור כתוצאה משחרורו המוקדם של אסיר, אינה רשאית להתחשב בכך שאם ישוחרר האסיר גורמים שאינם עלולים לסכן את הציבור, כאשר מהאסיר עצמו לא

נשקפת מסוכנות. ב"כ המשיב השיבה כי השלכות פסק דין זה טרם נבחנו על ידי המשיב לגבי בקשות יציאה לחופשה, אך פסק הדין אינו צריך להשפיע על עניינו של העותר במקרה זה. סבורני כי במקרה זה הדין עם המשיב, אך בהחלט ראוי שהמשיב ישקול את השלכות פסק הדין הנ"ל של ביהמ"ש העליון גם על שיקול הדעת של המשיב בעת שקילת בקשות יציאה לחופשה.

עם זאת, כאמור, אין לפסק הדין הנ"ל השלכה ישירה על העתירה שבפני. ראשית יצוין כי ועדת השחרורים היא גוף מעין שיפוטי אשר מפעיל סמכויות סטטוטוריות, שעיקרן סמכות הוועדה להורות על שחרור על תנאי של אסיר שנשא שני שלישים לפחות מתקופת המאסר שעליו לשאת. לכן, כפי שנקבע ברע"ב 1981/22 הנ"ל, הלכה למעשה, ועדת השחרורים קובעת את תקופת המאסר שישא אסיר בפועל, מתוך תקופת המאסר המרבית שקובע בית המשפט שגזר את דינו. ועדת השחרורים פועלת במסגרת מנהלית המשלימה את ההליך הפלילי. בשל כך פעולתה ושיקוליה צריכים לעלות בקנה אחד עם פעולת המשפט הפלילי ותכליותיו לענין תכלית הענישה [רע"ב 1981/22 הנ"ל. ראו גם דברים שכתבתי בעבר במאמר: **הליך מנהלי כקובע את גבולות ומסגרת של ענישה הפלילית**, "ספר עדי אזור", "המשפט", כרך יב' (פורסם גם בנבו, דצמבר 2007) עמ' 485].

הדברים שונים לגבי שיקולי המשיב בעת שקילת בקשה ליציאה לחופשה של אסיר. מדובר בגוף מנהלי ובהחלטה מנהלית שאינה חלק ישיר מההליך הפלילי ושיקוליה שונים. שיקולי המשיב בעת בחינת בקשה ליציאה לחופשה אינם שיקולי ענישה והמשיב רשאי להביא בחשבון במסגרת שיקוליו את המסוכנות הנשקפת לציבור מיציאתו של האסיר לחופשה. עוד יצוין כי כפי שטען המשיב - לאסיר אין זכות קנויה ליציאה לחופשה. גם לשחרור על תנאי אין לאסיר זכות מוקנית, אך ועדת השחרורים אינה רשאית לשקול שיקולים שהם זרים לתכלית החקיקה שמכוחה היא פועלת והשיקולים העיקריים שעל ועדת השחרורים לשקול בבואה להחליט אם לשחרר אסיר על תנאי הם שיקולי שיקום ומניעה [רע"ב 1981/22 הנ"ל]. השיקולים שעל המשיב לשקול בעת בחינת בקשה ליציאה לחופשה הם שונים, כאמור. יציאה לחופשה אינה זכות קנויה לאסיר וההחלטה אם לאשר חופשה כזו נתונה לשיקול דעתם של הגורמים המוסמכים לכך בשב"ס, כאשר במסגרת שיקול הדעת עשויים לבוא, בין היתר, שיקולים של ביטחון הציבור, ביטחון האסיר עצמו וכן היבטים מערכתיים שונים הקשורים בהיקף המשאבים וביכולת ההיערכות של רשויות שב"ס, על מערכות האבטחה הנתונות להם [רע"ב 4205/22 יוסף קובודי נ' מדינת ישראל (22.06.2022); רע"ב 844/07 רביזדה נ' שרות בתי הסוהר (29.01.2007)].

לאור המפורט לעיל, נראה כי במקרה זה, בכפוף לאמור בהמשך, ערך המשיב את האיזונים הדרושים ושקל את השיקולים הרלוונטיים, ביניהם גם מסוכנות הנשקפת לעותר בעת יציאה לחופשה וביטחון הציבור וכן היבטים מערכתיים שונים ויכולת ההיערכות של רשויות שב"ס. על כן, לאור המידעים שהוצגו לביהמ"ש, נראה כי בשלב זה לא נפל בהחלטת המשיב פגם המצדיק התערבות.

עם זאת, ומעיון בכל החומר שהגיש המשיב לבית המשפט (הטענות והחומר הגלוי והחסוי) לא ברור אם נבחנה כלל האפשרות של הוצאת העותר לחופשה במקום המרוחק ממקום מגוריו של העותר ואחרים הקשורים לכתב האישום במסגרתו הורשע. עד כמה שניתן להבין מהחומר החסוי שהוגש - עיקר הבחינה שבוצעה בעניינו התייחסה לסביבתו הקרובה. לא הובהר אם נבחנה ונשקלה האפשרות להוציאו לחופשה בהרחקה משמעותית מסביבת הסיכון המתוארת במסמכים שהוצגו לבית המשפט. בהתאם, וביחד עם דחיית העתירה, אני מורה כי עניינו של העותר יבחן שוב בתוך 30 ימים מהיום באופן שבו תיבחן גם האפשרות להוציאו לחופשה בתנאי הרחקה ממקום מגוריו ולמקום שידוע אך ורק לעותר ולבני משפחתו הקרובים. מובן כי אינני מביע כל עמדה לגוף העניין. הנושא יבחן ע"י גורמי שב"ס המוסמכים לפי

מיטב הבנתם ושיקול דעתם.

בכפוף לאמור לעיל וההנחיה לביצוע בדיקה משלימה, העתירה נדחית.

המזכירות תעביר החלטה לצדדים ולעותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, כ"ב תמוז תשפ"ב, 21 יולי
2022, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא